

Marie Albrechtová

Změň jeden život

Malá knížka o statečném životě jedné neobyčejné dámy.

autoři – Veronika Kazderová, Karolína Pokorná, Pavel Flamík, Josef Hůlka

trocha vedení – Mgr. Dana Schlegerová

fotografie – archiv paní Marie Albrechtové, žáci

Před Vánoci jsme se sešli my všichni ze školy v Křeslicích u paní Albrechtové doma. Doběhla pro nás ve velké zimě v botičkách bez ponožek a již z dálky jen zářila. Milá, příjemná a krásná paní – to byl náš úplně první dojem.

A co teprve v malém domku, koťátko a štěňátko! No chvíli jsme zas tak moc nedávali pozor, protože – no prostě

Po chvíli jsme se uklidnili, předali paní Marii květiny a maličké pozornosti, které jsme přinesli – myslíme, že se jí líbily. Uvelebili jsme se u velkého stolu v příjemném obývacím pokoji a trochu vysvětlovali nahrávání. Nakonec se dorazila na nás podívat i naše milá koordinátorka paní Cukrová. Paní Marie snesla na stůl spousty dobrot a uvařila nám čaj a i kakao! Jen jsme si museli vysvětlit, že to jen tak se lžičkami a talířky nepůjde a že raději počkáme až po nahrávání. Pak jsme již začali obligátní větou nahrávek PostBellum – „My se právě teď nacházíme v Křeslicích u paní Marie Albrechtové a mohla byste se nám trochu představit a říct o sobě pár vět ...

Nakonec jsme všechno přepsali a tady je ta malá knížka vašeho života co jsme Vám slíbili.

Nechci začínat úplně nějakými vzpomínkami, ráda bych začala tím, jaký život žijeme my tady a teď. V Křeslicích bydlíme s manželem, oba už jsme důchodci, oba také trošku pracujeme. On je momentálně teď v práci. Máme tři dospělé děti a šest vnoučat, zatím, takže si to užíváme. Do tohoto domečku jsme se nastěhovali po dvaceti letech v paneláku, takže jsme moc rádi a máme i takovou malou zahrádku a je to rozhodně jiný způsob života než na sídlišti.

Máme hodně kamarádů a moc rádi se s nimi stýkáme, takže náš program je plný událostí. Není to takový ten důchodcovský režim, jak by se zdálo, každý den máme něco, nebo k nám někdo přijde. No jinak v zaměstnání jsem pracovala jako chemik, celý život jsem pracovala v Průhonicích v Botanickém ústavu. Dělala jsem chemické rozborů půdy, rostlin, vody, prostě přírodních materiálů, které nám dodávali botanici, kteří pracují s granty. Ty granty jsou většinou ekologické, souvislosti toho co vyrostе na jaké půdě nebo naopak jak mohou rostliny půdu ovlivňovat, podle toho jaké jsou. Moje práce byla velmi zajímavá, no ještě tam trochu pracuju, když něco potřebují, tak tam ráda přijdu.

O dětství...

Tak to už je hodně dávno, já jsem se narodila ve válce. A ten začátek, který jsem si já neuvědomovala, moc veselý nebyl. Protože můj tatínek byl za nacistů v odboji a byl

zatčen gestapem a dostal se.... Rok a půl byl na Pankráci ve vězení s velmi tvrdými výslechy, to jste jistě slyšeli, a potom se dostal do koncentračního tábora Mauthausen, kde zemřel.

Když ho zatýkali tak sestra měla asi rok a půl a mě naše maminka čekala, takže já jsem vlastně svého tatů nikdy nepoznala. Když zemřel, tak mě bylo asi rok a půl, tak nějak. A tak jsme vyrůstali jenom s mámou, která z toho byla hodně psychicky špatná, nikdy se nezabavila té strašné zkušenosti. Po válce panovala taková paradoxní situace, že se o nikoho stát nepostaral. Rodiny, které přišly o živitele, neměly žádné finanční zabezpečení. A jak nás se sestrou máma měla uživit? Potom, od roku 1948 začala dostávat nějaký vdovský důchod, který byl stejně velmi malý. Byl takový zákon, že když někdo dostával jakýkoli důchod a šel přitom pracovat, tak mu ten důchod ještě zkrátili na polovičku, čili moje maminka, která byla taky chemička, to řešila tak, že jezdila do cukrovaru, kde vedla laboratoř - vždycky o kampani. Cukrovary nejvíce práce mají v sezoně, vždycky když se sklízí řepa nebo třtina, prostě nejvíce pracují při sklizni. Maminka tam byla vždycky tak nějak půl roku a půl roku se mohla více věnovat nám, a tak jsme se protloukaly.

Musím říct, že když na to vzpomínám, tak je mi líto mé mámy, protože dítě si to příliš neuvědomuje, miminko si neuvědomuje že nemá tátu a ani potom ty ostatní hrůzy.... Když dorůstáte, to si jistě také něco vytěsníte a nepamatujete si třeba nějaké špatné situace, prostě na děti to tolik nedolehne. Pro děti je důležité, aby měly kamarády a samozřejmě aby byly zdravé, aby si mohly někdy hrát, prostě to, že je tíživá situace v rodině, třeba finanční si tolik neuvědomují.

Nevím no, samozřejmě když jsem pak byla, tak jako vy, v osmé třídě a rozhodovali jsme se, kam půjdu do školy, tak to už jsem si uvědomovala, že nemůžu jít na tehdejší gymnázium. Byla to jedenáctiletka, a protože to znamenalo, že nebudu mít hned povolání a že potom budu muset studovat dál, tak to nešlo. A to už jsem si v tomhle věku uvědomovala, že máma by to neutáhla, aby nás živila na vysoké škole. Musím jít někam na odbornou školu, odkud budu moct jít brzy pracovat. Takže jsem šla na chemickou průmyslovku a moje sestra dělala zeměměřickou průmyslovku, no obě jsme potom vystudovaly.... Já jsem nakonec vysokou školu studovala dálkově při zaměstnání a sestra dostala stipendium od podniku, kde pracovala, takže vystudovala - stavební fakultu.

Moje máma byla moc výborná žena, hodně se nám věnovala, byla prostě takový člověk, který si rád hrál a vytvářel všelijaká dobrodružství, takže o tohle jsme ošizeny nebyly. Ve škole jsem samozřejmě měla kamarádky, na kterých mi hrozně záleželo. Jediné co jsem si uvědomovala, že je jiné než u ostatních bylo - se školou se šlo do cirkusu, do divadla a máma říkala - ne, nemáme na to, na ty vstupenky. Později když už jsem byla jako vy možná i trochu starší, bych bývala chtěla něco na sebe, co měli holky a to také nešlo. A to mě utvrzovalo v tom, že až si budu vydělávat, tak kus výplaty budu dávat domů a za trochu peněz si budu něco kupovat na sebe.... Abych vypadala prostě elegantně.

Takže jste dětství vlastně prožila hezky?

Když byla okupace, tak to bylo opravdu strašné, ale hlavně pro dospělé, často i pro děti, samozřejmě. Co jsme slyšeli od přátel, třeba ze židovských rodin, kteří se dostali do Terezína... Byly jako vy a mladší, tak samozřejmě to bylo hrozné, bylo málo jídla a špatná hygiena a tak dále. I oni si tam však našli kamarády a i oni si dokázali z toho života něco vzít, tak jako to děti dovedou.

My jsme neměli tátu a máma opravdu jenom aby vyšla s penězi, tak hrozně moc pracovala, ale nic jiného hrozného se nám nestalo. My jsme jinak neměli v těch padesátých letech žádnou děsivou zkušenost, kterou měly jiné rodiny. Hrozné bylo, že jejich otce třeba zavřeli a nějak šikanovali, neměli práci atd. Takže tohle se nám tak nějak vyhnulo. Máma

měla práci, kde jí opravdu potřebovali, ona totiž byla kvalifikovaná chemička a byla

ochotná dělat na směny. Ochotná dělat za ty malé peníze, které tenkrát byly. Tak jako jsme později slyšeli o jiných, které padesátá léta div nesemlela.

Měli jsme přítelkyni, dvacet let jsme se s ní přátelili, která byla v padesátých letech ve vězení. PostBellum ji kontaktovalo - paní Jitku Malíkovou, byla to naše velmi dobrá přítelkyně až do konce svých dnů. V mládí prožila děsivé věci, ale já jsem byla o nějakých dvacet let mladší, tak jsem to měla jiné. V těch letech jsem byla prostě dítě, které samozřejmě vnímalo jenom to, co bylo bezprostředně kolem něho.

Později, když jsem byla na průmyslovce, došlo k Maďarským událostem, to jste asi slyšeli, že povstání v Maďarsku bylo opravdu tvrdě potlačeno. Byli tam i mrtví lidé a to už jsem samozřejmě nedokázala jen tak vstřebat, to mi bylo patnáct nebo kolik a ta hrůza už se mě dotýkala.

Když jsem po maturitě nastoupila do zaměstnání, tak jsem se dostala do těch Průhonic do Botanického ústavu, který je pod Akademií věd a tam byla hezká atmosféra. Doba byla diktátorská, ale tam nezasahovala tak moc. Byly samozřejmě různé příkazy - musíte chodit do prvomájového průvodu, chodit na školení a tak.

Ale v akademii bylo hodně lidí, kteří tohle dokázali ztlumit, takže já jsem třeba nikdy nebyla na prvomájovém průvodu nebo na nějakých takových akcích a prošlo to. A zvlášť myslím lidi z té botaniky, tam byli lidé, kteří o botaniku, o ty kytky měli velký zájem, o politiku se nestarali a pokud na ně doléhala zvenčí tak se to snažili....

I konkrétně náš ředitel to vždy uměl nějak ztlumit, aby to na jeho zaměstnance nedolehlo, aby měli klid na svou práci, aby mohli něco opravdového dělat. Když potom přišlo nařízení, že v botanickém ústavu musí být také nějaký člen komunistické strany a nikdo tam vstoupit nechtěl, tak náš vedoucí na vedení, na tom prezidiu, říkal: bohužel, tady mezi botaniky komunistu nenajdu, ale víte co? Dejte nám sem nějakého komunistu a my se pokusíme z něho udělat botanika. Takhle k tomu přistupovali, trochu ironicky, s takovým elegantním pasivním odporem. Takže v zaměstnání jsem také nezažila nějakou šikanu, před kterou by byl člověk bezmocný, a něco by musel, to bych tam asi nevydržela.

Tak v tomhle jsem měla jisté štěstí, že tak jak ten můj život začal složitě, tak se potom vyvíjel bez větších problémů. A myslím, že v té Akademii je to doteď takové, taková atmosféra, že ty tlaky, dnes jsou to komerční tlaky, které jsou zvenčí, tak že ti lidé přeci jen žijí trochu jinak. Mají velký zájem o přírodu, o odbornost a to přeci jen dominuje nad tím co je třeba negativní.

Vy jste říkala, že jste úplně neprožila padesátá léta, protože jste byla ještě malá. Ale jak jste vnímala dobu, když popravili Miladu Horákovou, která si stála za svým názorem?

To mi bylo deset let a musím říct, že svůj osobní názor jsem na to v tuhle dobu neměla. Pamatuji si, že mě třeba překvapovalo nebo spíše šokovalo, že v tu dobu to nebyla pouze Milada Horáková, kterou popravili, ale byl třeba proces se Slánským, který byl člen vlády a který se nějakým způsobem znelíbil a těch lidí bylo víc. Nám třeba v učebnicích zaškrtali některá jména, jména těch, kteří byli předtím ve vedení, jako třeba Slánský, Marie Švermová a najednou se stali nepohodlnými.

Hlavně nám ve škole říkali, jak se máme chovat. Pamatuju si, že jednou tam byla jakási akce, kde vystoupili vzorní pionýři. My ostatní jsme seděli proti nim a oni se měli vyjadřovat k tomu, kdo nás si ještě zaslouží, aby do Pionýra byl přijat, kdo si smí podat přihlášku. Vybírali si. Já jsem vybraná nebyla, protože když došla řada na mě, tak jedna pionýrka řekla - ale ona přišla několikrát pozdě do školy. To byla pravda. Protože to bylo v zimě a naše mamka pracovala na noční směny. Přijížděla domů až někdy v pozdním dopoledni a my jsme se sestrou obstarávaly samy, bylo nám deset a dvanáct. Tak jsme to nějak zvládaly, ale třeba ráno se vypravit, to skoro nešlo. Neměly jsme rádio a ani hodinky, takže se stalo, že do té školy jsem opravdu přišla párkrát pozdě. No a tehdy tahle pionýrka řekla, že prostě ta ne, a přiznám se, že mě to až tak moc nevadilo, mně ty děti byly protivný, takový vzorný. I když jsem se učila dobře, což nebyla moje zásluha, mně to prostě šlo, byla jsem vždycky takový introvert a abych vystupovala někde s básničkami a s nějakými prohlášeními tak to mě nelákalo.

Potom když jsem přišla na průmyslovku, tam už se nikdo neptal, chceš - nechceš, tam prostě nevím, jak to zařídili. Nějaký třídní výbor hlásal, že všichni budou v ČSM, já jsem nikdy neměla ani tu košili a zase to tak nějak prošlo. Ještě musím říct, že na té chemické průmyslovce bylo několik profesorů, kteří nám, v tomhle tom malém pozlobování, byli naklonění. A to bylo v padesátých letech v době čistek.

Když někdo ze vzdělaných lidí nevyhovoval režimu a to třeba i z vysoké školy šel. Prostě z toho úřednického nebo pedagogického místa byl poslán někam, kde to jako bylo „zapotřebí“ a z těch vysokých škol je zase většinou neposílali přímo do továrny, ale degradovali je tím, že je poslali učit na střední školy. I my jsme měli několik učitelů, kteří měli takovouto minulost, že kdysi přednášeli na univerzitě. Díky tomu byli odborně velmi úžasní, a díky tomu co je postihlo, neobdivovali režim, ale snažili se žákům usnadnit život

v téhle diktatuře. Třeba přišel náš třídní a řekl nám - heleďte se je to problém, tady teď bude první máj a průvod a je za potřebí, abyste tam šli.... , protože oni chtějí , aby tam byly vidět modré košile. Vzhledem k tomu jak nám to řekl, tím velkým ironickým způsobem, tak samozřejmě z těch šestnáctiletých tam nikdo nešel v modré košili. To bylo takové... Zvláštní atmosféra, že?

Samozřejmě potom po maďarských událostech, tak to už vše vypadalo úplně jinak. Pak jsem si třeba začala představovat, co by bylo, kdyby ten můj táta v tom koncentráku nezůstal, jak by asi dopadl po válce. To tak už díky tomu všemu člověka napadá.

Jak jste prožívala okupaci Československa v roce 1968?

No to jsem byla zaměstnaná v Botanickém ústavu, byli jsme zrovna na služební cestě, jezdili jsme sbírat třeba půdu a rostliny. Já jsem se právě vrátila a tenkrát jsem bydlela na Vinohradech blízko rozhlasu. No a vím... pamatuju si, že mě probudily takové divné zvuky a já jsem před tím nikdy neslyšela střelbu. Přišlo mi divné co to je, co to je za zvuky. Měla jsem dojem, že to zní jako, když někdo něco hází na dlažbu, takový ostrý, krátký zvuky. No takže jsem vyběhla na balkon tak jsem už viděla, jak tam projížděli. Myslím, že na rohu Italské ulice, to je poměrně hlavní ulice, tam jezdily obrněné vozy.

No a tak jsem se rychle oblékla, utíkala jsem ven, co se to děje. Na Vinohradské třídě, tam kde je rozhlas, tak tam od zdola nahoru stály tanky. Kolem nich spousty lidí, musím říct, že ani já ani ti lidi okolo..., prostě tam nebyl znát strach. Kolem těch tanků

byla spousta mladých lidí. Já jsem tam hned potkala kamaráda. Lidé na ně křičeli, co tady děláte, co tu chcete?! Ti vojáci jednak nerozuměli, jednak byli úplně vyplašení. Byli to prostě mladí kluci, kteří ani nevěděli, že jsou v Praze. Prostě je někde navedli, oni jeli celou noc a ráno dorazili. Takže byli takoví vyplašení. Pořád čekali, až jim někdo něco zavelí, byl tam jako mezi nimi velký zmatek, no a lidi na ně prostě křičeli - jděte pryč! Jděte pryč! My vás tu nechceme, nikdo vás sem nezval a říkali, tady neděláme žádnou tu... Protože tamty události předtím nebyla žádná revoluce, žádné násilí. Začalo se psát, začalo se mluvit, začali se lidé stýkat, byla to jen taková vize jak žít líp, jak žít bez těch diktatur. No a tak nás všechny ta situace hrozně pobouřila. Já jsem předtím chodila na ty meetingy, to už mi bylo takových sedm a dvacet, a moc mě to bavilo. A najednou u Muzea stály ty tanky a oni rozstříleli jeho fasádu. Ta tam je doteď zachovaná, teď to tam opravovali a schválně tam nechali ty stopy po těch střelách. A to bylo rozstřílené hodně, okna rozbitý a my jsme na ně křičeli, podívejte se, ty starý doby, tady ta kultura kolem a co vy to tady takhle střílíte. Pamatuji si, že ten jeden voják, takový nešťastný říkal - JÁ VIŽU KULTURU, JÁ VIŽU KULTURU, bylo to komické, samozřejmě komické jenom z našeho pohledu.

Pak jsem šla dál, no a u Muzea pod pomníkem byla zpráva, že někde zastřelili patnáctiletého chlapce. Tak to už začalo být tvrdé. Už to nebylo jen to, že jsme na ně křičeli a že jsme protestovali. Ale tohle už byl děs. My jsme potom ještě s kamarády chodili po Praze, vylepovali jsme plakáty, psali jsme, křičeli jsme na ty vojáky, no a najednou mi někdo zavolal, ne, nezavolal, mobily nebyly, tak mi to někdo řekl, jako že jsme se setkali a mluvili spolu, víš, že zabili Marušku Charouskovou?

Maruška Charousková nebyla úplně moje kamarádka, ale znaly jsme se dobře. Já jsem v tu dobu chodila na Točnou létat, na bezmotorové létání a ona tam chodila taky, takže jsme se dobře znaly. Ona byla moc dobrá, ne jenom v tom létání, ale moc dobrá holka a študovala techniku a ten den, toho jedenadvacátého právě odnášela svou diplomku do školy. A na Klárově přestupovala, čekala tam na tramvaj a jely kolem tanky. Nevím, taky na ně možná něco volala nebo co, prostě jeden voják to do ní našil. A ona byla tedy vdaná a měla rok a půl starého chlapečka.

Tady začal ten děs skutečně. Rozhodla jsem se, že hned musím něco udělat, a tak jsem běžela tam, kam jsem chodila na odběry krve, byla tam fronta. Zeptala jsem se, jestli bych mohla nějak pomoci. Sám člověk měl takovou hroznou bezmoc proti těm tankům. Tak jsem chtěla nějak pomáhat, no a oni mě poslali do nemocnice Pod Petřínem, a že když jsem z laboratoře tak, že tam můžu pomáhat v lékárně. Pak jsem tam pracovala dva měsíce. Když jsem tam nastoupila, tak mě tam ta jedna sestřička vyprávěla o tom, jak tam jedenadvacátého přivezli Marušku Charouskovou.

A ona byla strašně statečná a říkala, pomůžete mi, že mi pomůžete, já mám malý dítě. Operovali, ale zemřela při operaci. Tak to bylo velice silný, no. Maruška Charousková má pomníček, můžete se na něj podívat, až půjdete na Klárov.

Ten pomníček tam byl dlouho, potom za Husáka najednou zmizel, ale v osmdesátém devátém se objevila znova. Já jsem dobře znala i jejího manžela, protože to byl náš instruktor na Točné, a jeho ta událost tvrdě postihla. Měl

malé dítě a žena mu zemřela, a protože všechno bral hodně opravdově, byl dlouho nešťastný. Trvalo mu asi patnáct let, než si založil druhou rodinu a teď již má dvě děti, už dospělé, přijde mi to všechno hrozně dlouho.

V té nemocnici Pod Petřínem byla samozřejmě atmosféra úžasná. Všichni lidé tam táhli za jeden provaz. Velká většina lidí Pražské jaro prožívala hezky, protože najednou se tady vyskytovala změna, budeme moct... začalo se jezdit do zahraničí a mohlo se i mluvit, psát. Předtím byli takové dvě nejhorší věci, když člověk nebyl přímo postižený v těch padesátých letech něčím hrozným, tak se opravdu nemohlo mluvit nahlas, že to co si člověk myslel, se říkalo doma a potajnu. Nás mladý hnětlo hlavně to, že jsme nemohli kromě NDR a Polska nikam, tak to najednou v 60. letech začalo být volnější, začalo se vyjíždět, dokonce lidi jeli třeba i na stáž, na studium. To všechno se nám všechno strašně líbilo, že. Měli jsme rádi Dubčeka a tu partu kolem něho, protože najednou politici začali mluvit jinak, ne ve frázích a takových těch přehnaných politických gestech, ale přirozeně. Ten Dubček byl opravdu přirozený člověk a ti lidi kolem něho také.

O Janu Palachovi jste jistě slyšeli že, tak to bylo půl roku po tom. V roce 1969 v lednu. Ten pohřeb byl úžasná manifestace, zúčastnilo se ho strašně moc lidí a ještě to nebylo postihovaný, ještě prostě to všechno nějak.... dalo se protestovat a ještě rok potom, při ročním výročí úmrtí Palacha, se pamatuji, že byla výzva - bojkotujte dopravní prostředky, jdete pěšky a držte smutek. Tak jsme se oblekly do černé a šly jsme po Praze. Ještě se to nestíhalo, pak se všechno prostě postupně utáhlo, ne najednou, tak jako když přišla okupace za Němců... jo, ale postupně.

A jak jste se seznámila s manželem?

Na vodě. Já jsem chtěla víc cestovat a to se nedalo, takové ty výjezdy dobrodružné to nešlo... ale samozřejmě šlo létat. Tenkrát jsem se přihlásila do parašutistického oddílu na plachtění a to mě zabíralo hodně času,

pak jsem začala studovat dálkově a letiště zabíralo několik dní v týdnu, takže bylo jasné, že to nebudu nestíhat. Protože dálkové studium znamenalo, že jsme se tomu věnovaly soboty i neděle. V sobotu byly přednášky v neděli někdy taky, no a na tom letišti byly letecké dny o víkendu, takže to nešlo sloučit. No, a protože jsem pořád chtěla něco dělat, tak jsem se přihlásila na Horo školu a chodila jsem do horolezeckého oddílu, kde byla dobrá parta lidí. Tam jsem se potkala s dalšími lidmi, znáte to, party se přelévají, no a ti další lidé mě pozvali na vodu. To byl taky můj sen sjíždět nějaké řeky, ale nikdy před tím jsem se k tomu nedostala, a neměla jsem loď. Když mě pozvali, tak jsem moc ráda jela. Jeli jsme Vltavu, možná dvacet lidí, já jsem v té partě znala jen dva horolezce, takže jsem se postupně seznamovala s dalšími. No a přišel tam ke mně jeden kluk a říká - Víš do jaký party ses to dostala? No to nevím jedem na vodu... No jo ale, když se tady podíváš kolem, většina z nich jsou příbuzní, jediní my dva nejsme příbuzní. Moc jsem z toho nevysuzovala, potom jsme jezdili na vodu dál a dál, takže příbuzní jsme, pravil... nakonec jsme se doopravdy vzali.

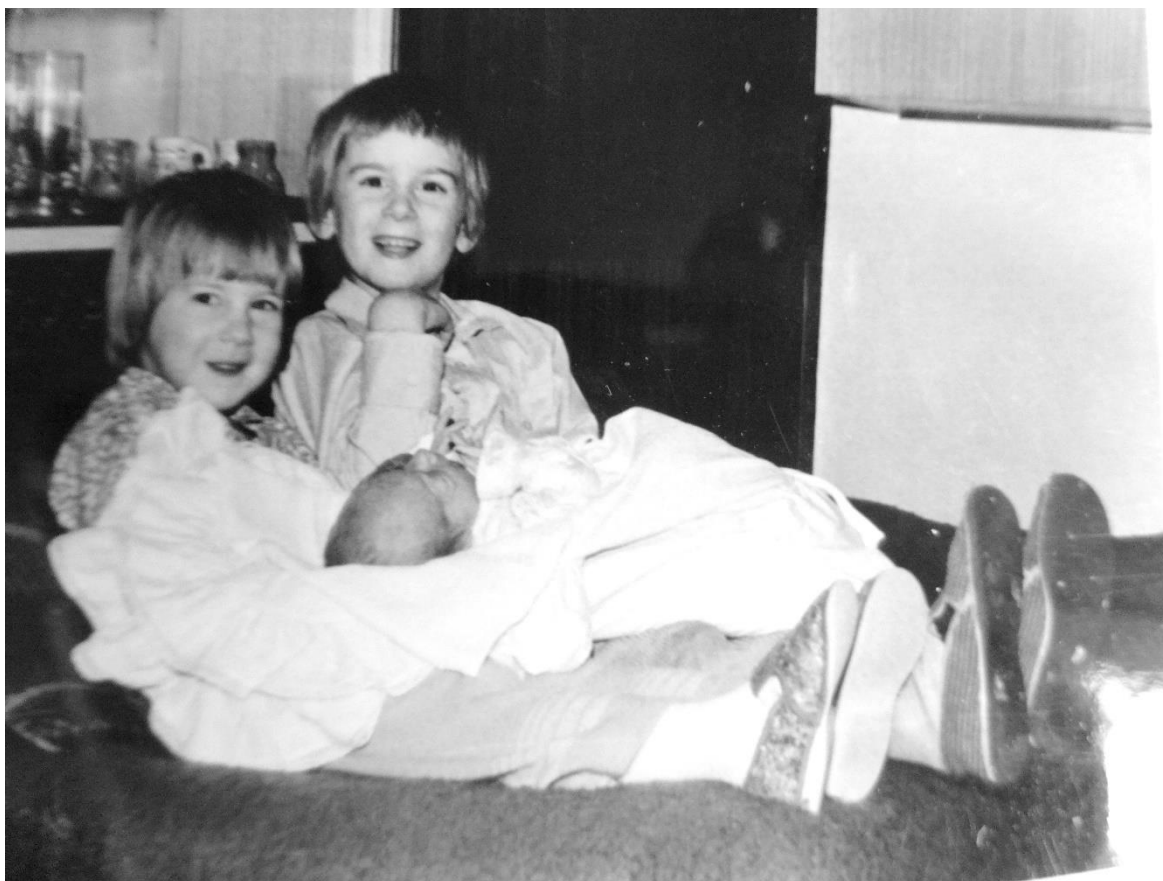

Neměli jsme kde bydlet, to byla taky charakteristika doby, když se lidi vzali, museli bydlet u rodičů a to často nedělalo dobrotu. Uskromňovat se a tak dále, byla možnost nějakého toho družstevního bytu, ale tam pokud jste nebyli politicky angažovaný, tak jste čekali klidně patnáct let na pořadníku. My jsme potom vymysleli (měli jsme na knížce třicet šest tisíc korun), že možná by bylo řešení, abychom měli kde bydlet, že bychom si koupili nějaký malý domeček někde u Prahy. Tady ty Křeslice byla strašně chudá vesnička, opravdu chudá, byli zde tři bohatí statkáři a ostatní vlastně bezzemci. V minulém století hrabě Silva Teruta založil Průhonický zámek i ten krásný park. Pod jeho majetek patřily i tady ty katastry i ty Křeslice. On byl mladý člověk, a tenkrát, když slyšel o té bídě, tak nabídl, že si Křeslický občané, kteří nemají žádnou půdu a nemají ani dům, že si můžou tady na té stráni postavit domek. Dole teče voda, když se podíváte a tady je taková strmá kamenitá stráň. A tak tady vzniklo asi 15 domečků na kamenité stráni. Lidé neměli peníze, takže stavěli z místního kamene a udělali si takové podezdívky a to je přesně tenhle domeček, ve kterém jsme. Tady byla jedna místnost a vedle kuchyňka, jinak záchod na dvoře, voda tu nebyla. No a to byl přesně domeček, na který jsme měli v tu dobu peníze.

My jsme si tenkrát půjčili od dědečka auto a objížděli jsme okolí, lepili jsme cedulky, že bychom koupili nějaký malý starší domek, a tak jsme se k němu dostali. Ozvala se nám jedna paní a poslali nás sem. Nejdřív jsme museli hodně všechno opravovat, protože ty podlahy a vůbec všechno. Můj muž všechno dělal, já mu pomáhala, ale pak už jsem byla v jiném stavu, tak to moc nešlo. Nakonec jsme se nastěhovali a bydleli jsme zde dalších deset let. Postupně se nám narodily tři děti a už skutečně jedna místnost nestačila, a když

chodily do školy, nebylo kam co dát. Tady co je sedačka jsme měli přepaženo, tam jsme měli ložnici, tady byl psací stůl, kde manžel po večerech něco počítal - matematik, tady byly 3 postýlky... Vzpomínám na to moc ráda, že děti byly maličké, na to každá máma ráda vzpomíná. Támhle jsme měli tu malinkou zahrádku, ale skutečně už to nešlo.

V letech 1986, 1987 se již leccos uvolnilo a v Akademii (můj muž tam pracoval také) se založilo bytové družstvo a my jsme jako zaměstnanci tam dostali panelákový byt. A tak jsme dalších dvacet jedna let bydleli na Barrandově, což byla pro nás velmi pohodlná změna. Byl to nadstandartní panelový byt, takže tam i děti měly svoje pokojíčky. Chodily do školy, která byla hned naproti, vychodily tam i gymnázium. No a potom se prostřední dcera chtěla vdávat a my si říkali co teď a ten domeček jsme si nechali... Jednak o něj nebyl zájem, protože tady nebyla voda a jednak jsme měli nějaké známé a ti potřebovali někde bydlet a tak se hodilo, že ho máme. Díky událostem jsme se teda rozhodli, že když

už jsou děti dospělé a mají svůj život, tak to tady opravíme a také jsme přistavěli druhou tam půlku a tak dále... tak to je takové banální to dělá kde kdo.

Děti vylítly z hnízda a my jsme se nastěhovali sem, ten byt jsme prodali, rozdělili peníze, každý dostal čtvrtinu. My jsme poplatili dluhy tady z té přístavby, takže jsme do důchodu šli už bez dluhů a jsme tady už třináctý rok. Nejstarší syn má elektro fakultu a pracuje jako programátor, bydlí tady na sever od Prahy - severozápad u Lán a má dvě děti, dva kluky. Další dcera ta studovala mikrobiologii a pracuje v Biocefu, to jsou takové ty ústavy na jih od Prahy a vlastně celou dobu od diplomky pracuje s antibiotiky a zkoumá rezistenci různých bakterií na antibiotika. Ta má čtyři děti, takže máme dohromady šest vnoučat. Nejstarší je skoro jako vy, bude mu třináct a je na křesťanském gymnáziu v sekundě, potom mám jednoho ve čtvrté třídě, holčičku ve druhé třídě a nejmladší je ve školce. Jak vidíte, já mám co hlídat, jezdím tam, pokud potřebují a to dost pravidelně, jak na jedny tak i na druhý vnoučata se moc těším.

Nejmladší dcera, které už je 35 pryč, tak je veterinářka. Studovala v Brně veterinu a ještě když byla na škole, tak najednou přišla nabídka, že je možné jet do Afriky očkovat psy proti vzteklině. V Tanzanii začala epidemie vztekliny a hlavně na tuto nemoc umíraly děti. Tam nemají samozřejmě možnost očkování, vakcína je velice drahá, ale ze Spojených států přišla nabídka vakcín a hledali dobrovolníky, kteří těm psům budou dávat vakcíny. Dcera se hned přihlásila, je to už skoro deset let a od té doby do té Afriky jezdí. Několik let za sebou se jim dokonce povedlo, že se vzteklinu potlačila a děti byly víc v bezpečí. Potom byla půl roku veterinářkou na Pobřeží Slonoviny. V džungli kde zase dělala DNA analýzy šimpanzů. Pobřeží Slonoviny je země některá byla francouzskou kolonií a ti Francouzi tam začali tvrdě kácet pralesy a začali tam vysazovat kakaové plantáže. Nyní je největší vývozce kakaa snad na světě, no potom se kolonie se zrušila, ale jejich vláda v tom

pokračuje pořád a z těch pralesů zbyla už jen jedna třetina. Byla tam velká populace šimpanzů a ti kteří přežili ten masakr s kakaem, tak se stáhli do malého území, a to je problém, je to pro ně malý, a tak si předávají choroby. Velký německý projekt se zapojil do výzkumu těchto šimpanzů právě s veterináři, a naše Katka se tam přihlásila. Půl roku tam pracovala s primatologama, sledovali život těch primátů. Potom se přihlásila jako dobrovolník do Červeného kříže, a od té doby tam pracuje. Červený kříž posílá lidi na roční mise, takže byla v Keni vlastně dvakrát za sebou, byla v Jordánsku, kde pracovala v utečeneckých táborech, a teď momentálně je v Čadu. Tam zase pracuje jako veterinářka, Červený kříž je samozřejmě pro lidi, ale ti lidé mají zvířata, aby měli co jíst ne, potřebují mít zdravá stáda, a tak na to potřebují veterináře.

Tady máme takový dilema - na jednu stranu jsme moc rádi, že pomáhá lidem, dává do toho všechno, nosí kůži na trh. Na druhou stranu se jako rodiče strašně bojíme, protože ty.... Byla taky v Jižním Súdánu na nějaké kratší cestě, takže máme strach no. Komunikujeme s ní tak jednou za týden na skypu.

Zrovna jsem se chtěla zeptat na vaši dceru, ale vy jste to v tom krásně zahrnula. Já to přesně nevím ale, slyšela jsem, že s manželem podporujete nějakou nadaci.

Ano, my spolupracujeme s jednou prospěšnou nadací, která se jmenuje BEZ MÁMY. Provozuje sirotčinec v jihovýchodní Tanzanii, je to sirotčinec, který je podporován čistě jenom z této nadace vůbec ne Tanzanskou vládou, ale čistě jenom z dobrovolnických příspěvků.

Ono to bylo vlastně strašně jednoduché. Maminka nedostala za tatínka nikdy žádné odškodné ani od německé ani od naší strany. Až po roce 1989 jakési odškodnění přišlo, tedy konkrétně já jsem dostala 50 tisíc korun. A můj manžel, jehož otec byl

v padesátých letech zavřený na velmi dlouhou dobu třinácti let, také dostal odškodnění. Tak jsme dostali jakési peníze, a máte takový pocit jako co s tím, že táty trápili a přece si za to nekoupíme nábytek. Tak jsme začali sponzorovat své dva tanzanské syny. Jeden již dostudoval a druhý se připravuje na velice těžké zkoušky. Držíme mu palce.

A tak jsme hezky skončili. Ale nebyl to vůbec konec, vrhli jsme se na koláčky a pití a paní Marie se konečně mohla napít své již vychladlé kávy. Povídali jsme si o hezkých věcech a nakonec nás i trochu zamrzelo, že již nemáme diktafon. No co, alespoň jsme se všichni trochu uvolnili. Paní Marie nám vyprávěla o svých afrických synech a dívali jsme se na fotografie ve starých i novějších albech. Nakonec jsme se samozřejmě pečlivě loučili nejen s paní Marií, ale i černobílými členy domácnosti – koťátkem a štěňátkem.

Děkujeme, bylo u vás moc hezky.

Ted' Vám ještě chceme ukázat, jak jsme tu knížku dělali ☺

a ještě jednou poděkovat.

Když u nás ve škole chodil Mikuláš s čerty, tak my jsme jeli za paní Marií.

Paní Marie nás ihned velmi příjemně přivítala. Zároveň S Paní arií nás přivítala i její roztomilá zvířátka, malý pejsek a kočička.

Po chvíli jsme se přemístili do obývacího pokoje, kde nám začala paní Cukrová vysvětlovat jak zacházet s nahrávacím zařízením. Během nahrávání jsme bohužel nemohli jíst ani pít, ačkoliv nám paní Marie připravila čaj, kakao a i nějaké sladkosti.

Další den už jsme začali pracovat na přepisu. Společně jsme si to rozdělili a celý rozhovor jsme museli přepsat. Přepisování bylo poměrně náročné, ale i tak jsme to úspěšně zvládli.

Jakmile jsme to dokončili, tak jsme vyrazili do archivu bezpečnostních složek. Na začátku jsme byli zataženi do příběhu ze sedmdesátých let. Po chvíli jsme šli s paní archivářkou přímo do archivu, kde nám ukázala, jak se ukládají různé spisy a jak se o ně starají, v čem musí být uloženy. Takže tady jsme se také dozvěděli mnoho zajímavých informací. Navíc nám vyprávěla i některé příběhy týkající se lidí co tam mají složky, samozřejmě beze jmen.

Když jsme dorazili do rádia, byli jsme jen dva a paní učitelka samozřejmě, ostatní pochytili virózu. V rádiu nás uvítal Dalibor Zíta a šel s námi do nahrávacího studia. Rozdělili jsme si zbylé role a dali se do toho. Nebudeme zastírat, že to nebylo zas tak snadné mluvit hezky do mikrofonu.

Pak to pan Dalibor skvěle sestříhal a jen co jsme opravili chyby a zvukově upravili nahrávku, tak jsme se ještě šli podívat do studia rozhlasu. Měli jsme možnost vidět, jak se vše nahrává a jak to tam vypadá.

Byla to prima zkušenost.

